

101764

Dordrecht

Retouradres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

Aan

F (078) 639 8080
www.dordrecht.nl

de gemeenteraad

Contactpersoon
R. Sweers
T (078) 639 6859
[E r.sweers@dordrecht.nl](mailto:E.r.sweers@dordrecht.nl)

Datum 7 juli 2009
Ons kenmerk SO/2009/1898
160359
Begrotingsprogramma en -thema Wonen en Leefbaarheid
milieu
Betreft RAADSINFORMATIE inzake marktinitiatief restwarmte

Inleiding

HVC en Eneco hebben samen een voorstel ontwikkeld voor het toepassen van warmtelevering aan 4.100 nieuwbouwwoningen, 100.000 m² utiliteit en 1.500 bestaande woningen een aantal wijken in Dordrecht. Hierover hebben zij gezamenlijk de gemeente geïnformeerd met een brief van 28 mei 2009. In deze brief wordt een aantal uitgangspunten benoemd en vragen zij instemming van de gemeente op deze uitgangspunten om vervolgens met de woningcorporaties en projectontwikkelaars contracten aan te kunnen gaan.

De gemeente Dordrecht steunt dit marktinitiatief van HVC/Eneco dat een goede invulling geeft aan het klimaatbeleid van de gemeente Dordrecht. Een bijzonder project door een combinatie van bestaande bouw en nieuwbouw aan te sluiten op de restwarmte van de afvalverbranding van HVC en daarmee een aanzienlijke energiebesparing te realiseren.

Warmtelevering is een cruciaal onderdeel van het klimaatbeleid van de gemeente Dordrecht. Hiermee wordt een goede stap gezet richting het terugdringen van de CO₂ uitstoot. Een bijzonder project door een combinatie van bestaande bouw en nieuwbouw aan te sluiten op de restwarmte van de afvalverbranding van HVC en daarmee een aanzienlijke energiebesparing te realiseren.

HVC en Eneco hebben aan de gemeente gevraagd om in te stemmen met de door hun gevraagde "uitgangspunten stadswarmte infrastructuur gemeente Dordrecht". De gevraagde uitgangspunten passen binnen de beleidsuitgangspunten van de gemeente, met uitzondering de leges die wel in rekening zullen worden gebracht.

Uitgangspunten die vanuit de gemeente aan HVC/Eneco gesteld worden zijn: toegankelijkheid van het warmtenet voor derden (third party acces) en de mogelijkheid om in te toekomst als gemeente te kunnen participeren middels een (prioriteits)aandeel in het door HVC en Eneco op te richten warmtebedrijf.

Het juridische kader waarbinnen wij afspraken kunnen maken met HVC/Eneco over hun marktinitiatief, zonder dat sprake is van een aanbestedingsplichtige opdracht en/of concessie, is door advocatenbureau Loyens & Loeff NV geschetst.

Datum 7 juli 2009
Ons kenmerk SO/2009/1898
160359

Hieruit blijkt dat dit marktinitiatief ondersteund mag en kan worden waarbij de gemeente vanuit haar publiekrechtelijke bevoegdheden voorwaarden kan stellen aan de aanleg en exploitatie van de energievoorziening en/of het faciliteren van de aanleg en exploitatie.

Ons college heeft besloten:

1. medewerking te verlenen aan het marktinitiatief van HVC/Eneco voor de aanleg en exploitatie van een warmtenet voor het leveren van restwarmte aan Dordrecht;
2. een antwoordbrief aan HVC en Eneco te versturen;
3. uw raad te informeren met een raadsinformatiebrief.

Wat vooraf ging

In 2007 zijn voor de regio Drechtsteden de kansen voor restwarmte onderzocht in een haalbaarheidsstudie en een marktverkenning. Op basis van deze onderzoeken bleken er goede mogelijkheden te zijn voor restwarmte, waarbij de afvalverbrandingsinstallatie van HVC veruit de grootste en meest stabiele warmtebron is. Op termijn kunnen verschillende warmtebronnen betrokken worden in een regionaal warmtenet.

In februari 2008 is de raadscommissie geïnformeerd over kansen voor restwarmte in Dordrecht en het marktinitiatief van HVC.

Na overleg begin 2008 met HVC over het mogelijk toepassen van warmtelevering vanuit de afvalcentrale in Dordrecht heeft HVC het initiatief genomen om warmtelevering nader te concretiseren. Voor dit onderzoek vroegen zij de medewerking van de gemeente per brief van 26 mei 2008. Op 25 juni 2008 heeft Eneco warmte bv zich achter de intentie van HVC gesteld.

Ons college heeft op 15 juli 2008 (PM/2008/1425) besloten tot het verlenen van medewerking aan uitwerking van restwarmte tot een businesscase van HVC en Eneco, en per brief van 6 augustus 2008 (kenmerk PM-08/1743) aan HVC en Eneco laten weten positief te reageren op het verlenen van medewerking aan het onderzoek.

Op initiatief van de gemeente en met medewerking van HVC en Eneco heeft vervolgens op 30 oktober 2008 een informatiebijeenkomst plaats gevonden met de betrokken projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties. Het werd ervaren als een goede bijeenkomst met duidelijke verwachtingen maar ook enige voorzichtigheid vanuit de ontwikkelende partijen; wat niet onlogisch is gezien nog niet alle aspecten zoals kosten en mogelijke levering van koude op tafel lagen. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau is overleg geweest met HVC en Eneco voor het verder begeleiden van het onderzoek naar een marktaanbieding van HVC en Eneco. Dat heeft nu geresulteerd in de brief aan de gemeente en het marktaanbod aan de woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars dat bij de brief van 28 mei 2009 als bijlage is toegevoegd.

Datum 7 juli 2009
Ons kenmerk SO/2009/1898
160359

Waarom een warmtenet?

Goed voor het klimaat.

De afvalcentrale in Dordrecht verbrandt het afval uit de regio. De warmte die vrijkomt wordt gedeeltelijk omgezet in elektriciteit. Helaas gaat het overgrote deel van de warmte nog verloren via de schoorsteen en via koeling van het proces.

Het leveren van warmte via een warmtenet zou de efficiëntie enorm vergroten. Zo spaar je op het aardgasverbruik in de woningen.

Bij woningen die worden aangesloten op deze restwarmte wordt ongeveer 50% CO₂ reductie op het energiegebruik behaald.

Warmtelevering is een cruciaal onderdeel van het klimaatbeleid van de gemeente Dordrecht en hiermee wordt een goede stap gezet richting het terugdringen van de CO₂ uitstoot.

Luchtkwaliteit verbetert.

De luchtkwaliteit wordt beter omdat er minder verbrandingsgassen ontstaan bij de gebruikers van de restwarmte van de HVC; bij die gebouwen zijn geen CV-ketels meer nodig. De verbetering op de luchtkwaliteit is een NO_x verlaging van 0,1-0,3 microgram/m³. Bij verdere ontwikkeling kan dit oplopen naar een NO_x verlaging van 0,5-1.5 microgram/m³. Dit lijkt weinig maar kan net voldoende zijn om ruimtelijke ontwikkelingen door te kunnen laten gaan op die plaatsen waar dat vanwege Europese luchtkwaliteitseisen niet zou kunnen.

Energieprestatie van de woning eenvoudig realiseerbaar.

De energieprestatie van een nieuwbouwwoning moet voldoen aan de bouwverordening. Deze wordt per 2011 met 25% aangescherpt en in 2015 zelfs met 50% aangescherpt conform het rijksbeleid hierover. De nieuwbouwwoning zal daardoor met veel meer maatregelen moeten worden uitgevoerd om hieraan te voldoen. De trend hierbij is dat steeds meer met technische oplossingen wordt gewerkt. Dat maakt de woning duurder en soms ook moeilijker regelbaar voor bewoners.

Door toepassing van warmtelevering kunnen veel technische maatregelen achterwege blijven omdat warmte al een goede energieprestatie levert voor de woning.

Kosten bewoner.

In het voorstel van HVC/Eneco wordt aan kleinverbruikers 5% korting gegeven op het tariefadvies van EnergieNed voor warmte. De warmteprijs is daarbij gebaseerd op het "niet meer dan anders" principe dat door EnergieNed (vereniging van energiebedrijven) is opgesteld. Bewoners zijn daardoor bij gemiddeld gebruik goedkoper uit in vergelijking tot een CV-ketel op aardgas. Recent is de warmtewet van kracht geworden, om de bewoners te vrijwaren van monopolistisch gedrag bij warmteleveringen. De NMa (Nederlandse Mededingingsautoriteit) gaat straks de prijzen voor warmte vaststellen. De warmtewet is een kaderwet die verder uitgewerkt dient te worden in algemene maatregelen. Het ministerie van EZ is daarvoor verantwoordelijk. Men verwacht binnen een jaar daar meer duidelijkheid over te geven. Daarmee zal de bewoner beschermd worden tegen te hoge prijzen voor warmte.

Datum 7 juli 2009
Ons kenmerk SO/2009/1898
160359

Nadeel.

Bewoners met warmtelevering kunnen niet meer kiezen voor een andere leverancier op de vrije energiemarkt, zoals dat wel kan voor levering van gas en elektriciteit. Energie is echter vrijwel nooit een overweging voor burgers om een woning wel of niet te kiezen. Uit onderzoek in het verleden blijkt dat bewoners in een woning met warmtelevering zeer tevreden zijn over het product mits de bewoners ook een voordeel krijgen zoals dat in dit marktinitiatief van HVC/Eneco ook het geval is met een korting op de warmteprijs. Als reden wordt opgegeven dat men geen onderhoud meer heeft (zoals wel het geval bij een gasketel) en dat men elke kamer kan verwarmen onafhankelijk van de andere (huis)kamer. Verduidelijkt moet worden dat hoewel men aan één leverancier vast zit men wel wordt beschermd middels de warmtewet.

Juridisch kader

Uit het juridisch advies van Loyens & Loeff NV blijkt dat wanneer de gemeente medewerking verleent aan een marktinitiatief, er in beginsel geen sprake is van een gunning van een overheidsopdracht of concessie aan een marktpartij, zodat de Europese aanbestedingsregels en -beginselen niet van toepassing zijn. De keuze voor marktinitiatief laat onverlet de mogelijkheid voor de gemeente om vanuit haar publiek rechtelijke bevoegdheden voorwaarden te stellen aan de aanleg en exploitatie van de energievoorziening, alsmede om de aanleg en exploitatie te faciliteren. In beginsel heeft de gemeente de mogelijkheid om randvoorwaarden te verbinden, mits de gemeente niet zover gaat dat zij in feite een exploitatierecht (of opdracht) geeft. De voorwaarden moeten zodanig zijn dat deze van toepassing kunnen zijn op andere mogelijke initiatieven.

Locaties

Voor de volgende locaties is aansluiting op restwarmte beoogd: Gezondheidspark, Leerpark en Stadswerven (nieuwbouw woningen en utiliteit), Nassauweg, Vogelbuurt en Wilgenwende (nieuwbouw woningen) en Sterrenburg (bestaande woningen met collectieve verwarmingsketels). Aanvullend worden nabijgelegen utiliteitsgebouwen betrokken, waaronder het te renoveren Energiehuis. Het gevraagde tracé van de hoofddistributieleiding loopt langs de N3. De definitieve locatiekeuze en het definitieve leidingtracé zijn afhankelijk van: goedkeuring van de gemeente op het tracé, besluitvorming over de energievoorziening van Stadswerven op basis van het nieuwe masterplan en afspraken tussen HVC & Eneco en betrokken woningcorporaties en projectontwikkelaars. De projectontwikkelaars en woningcorporaties van de genoemde locaties zijn betrokken bij het voortraject en hebben de aanbieding van HVC en Eneco ontvangen.

Uitgangspunten HVC/Eneco

HVC en Eneco hebben aan de gemeente gevraagd om in te stemmen met de door hun gevraagde "uitgangspunten stadswarmte infrastructuur gemeente Dordrecht". De gevraagde uitgangspunten passen binnen de beleidsuitgangspunten van de gemeente, met uitzondering de leges die wel in rekening zullen worden gebracht. Het gaat om de volgende gevraagde uitgangspunten en beleidskaders met betrekking tot een aansluitplicht op warmte

Datum 7 juli 2009
Ons kenmerk SO/2009/1898
160359

in de bouwverordening (standaardtekst in de model bouwverordening van VNG), kosten en afspraken over de infrastructuur, openbare ruimten, verlenen van vergunningen, herbestrating, en energieprestatie van warmte in de bouwaanvraag (EPC).

Uitgangspunten gemeente Dordrecht

Gemeente Dordrecht geeft enkele uitgangspunten mee ten aanzien van tarieven, milieuprestatie, mogelijkheid tot participatie in het warmtebedrijf en "third party access". Deze uitgangspunten worden hieronder toegelicht.

Tarieven.

De aan corporaties en ontwikkelaars aangeboden tarieven en tariefkorting dienen minimaal gestand te worden gedaan.

Milieuprestatie.

Wij willen weten wat de milieuprestatie precies is van dit project, rekening houdend met het verlies aan elektriciteitsproductie. De gemeente Dordrecht verwacht dat HVC/Eneco daarbij de maximaal haalbare milieuprestatie nastreeft. Wij willen nadere afspraken maken over de milieuprestatie en rapportage hierover.

"Third party acces".

Het moet voor eventuele toekomstige warmteaanbieders mogelijk zijn om, onder voorwaarden en tegen redelijke betaling, gebruik te maken van de warmteinfrastructuur. Deze zogenoemde "third party access" maakt het mogelijk dat, net als bij gas en elektriciteit, andere warmteleveranciers tegen betaling en onder bepaalde voorwaarden gebruik zullen kunnen maken van de warmteinfrastructuur.

Aandeel.

De gemeente moet de mogelijkheid hebben om, eventueel in een later stadium, te participeren middels een aandeel of prioriteitsaandeel in de infrastructuur.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

 Het college van Burgemeester en Wethouders
de secretaris de burgemeester

H.W.M. Wesseling

R.J.G. Bandell